

MUVI: MUZEJI – VIDEO – FILM

LADA DRAŽIN-TRBULJAK □ Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb

MUVI je istraživački projekt čiji je cilj stvaranje otvorenog modula koji će putem aktivne organizacije događanja, prikazivačkog programa, predavanja, susreta s filmskim autorima i muzealcima i objavljivanjem publikacija pridonositi stvaranju kreativne atmosfere prepoznavanja i primjene videomedija i filmskog medija u muzejima.

Prva bijenalna manifestacija MUVI: muzeji-video-film održana je 2006. godine s ciljem da se istraži i pokaže sva raznolikost muzejskih filmskih i videorealizacija i produkcija u hrvatskim muzejima i galerijama te potakne očuvanje i zaštita toga segmenta baštine. Koncept projekta definiran je na samome početku. Predviđeno je da će se MUVI održavati svake druge godine, i to tri dana u prvom tjednu prosinca, s tim da su prva dva dana predviđena za prikazivački program (videofilmovi i filmovi domaće i inozemne proizvodnje), dok je treći dan, ovisno o programu, rezerviran za predavanja, radionice ili okrugle stolove.

Druženje i rad s drugima često nam otkriva rezultate koji su nam do tada bili nevidljivi ili ih nismo prepoznali. Spoj amaterizma, profesionalizma, izvrsnosti, osrednjosti, komunikativnosti, jednostavnosti, nesigurnosti, druženja te spontanosti i neopterećenosti – postao je dio puta na kojemu će ova manifestacija sigurno pokušavati i dalje tražiti raznolike mogućnosti primjene videa i filma u muzejima te analizirati i dijagnosticirati stanja.

Moglo se naslutiti da će projekt podržati mala grupa ljudi koja je za nj ponajprije vezana interesom ili, katkad, potrebom, te činjenicu da će se MUVI nastojati razvijati kao šira platforma za susret muzealaca koji će razmjenjivati svoja iskustva i znanja. Naime, pokazalo se da nam nedostaje mjesto gdje ćemo se svi mi - muzealci, voditelji zbirki filmske građe, zbirki novih medija, voditelji fototeke, filmoteke¹, profesionalci koji se bave zaštitom audiovizualne građe i proizvodnjom filma, ali i publika, susretati, razmjenjivati mišljenja, ideje i razgovarati, možda i o nekim budućim zajedničkim projektima.

Nije samo bilo preambiciozno, već i teško očekivati da bi MUVI mogao započeti jedino i samo kao filmski festival. Naime, nije bilo sasvim jednostavno u početku saznati tko su autori, koji su njihovi interesi ili ustanoviti broj novih filmskih ili videozapisa. Upravo je zato bilo potrebno potražiti neke druge oblike i područja istraživanja. Muzejski filmovi samo su se sporadično pojavljivali na nekim festivalima (npr. na festivalima etnografskog filma), bili primijećeni ili zapaženi, a katkad čak i nagrađivani. Bili su to, možemo reći, samo rijetki iskoraci u (filmsko) područje koje je na neki način prateći segment muzejske djelatnosti. Ipak, zanesenjaka i ljubitelja filmova u muzejima je bilo oduvijek, pa su i danas mnoga rješenja upravo rezultat njihova entuzijazma i kreativnosti.

Kada smo od 2004. godine u Muzejskomu dokumentacijskom centru počeli skupljati videograđu, shvatili smo da o tom području malo znamo i da nam često izmiču i informacije o zanimljivim projektima o kojima smo pronalazili podatke u publikaciji *Izvešća hrvatskih muzeja*. Tada sam smatrala da bi jedino pravo rješenje bilo obratiti se kolegama i vidjeti koliko su zainteresirani da pokušamo zajedno pokrenuti manifestaciju na kojoj bismo imali prilike vidjeti koji su sve putevi ulaska filma i videa u muzeje. Pretraživanjem interneta nisu se mogle dobiti informacije o nekom sličnom događanju.

Filmski zapisi i videozapisi imaju širok spektar primjene i namjena u muzejima – oni su muzejska građa, dokumentacija, muzeografsko pomagalo ili sredstvo promidžbe. Ispostavilo se da se muzealci većinom služe videom i filmom da bi dokumentirali svoju djelatnost, otvorena izložaba, arheološka iskopavanja, funduse, ali i da se koriste videom i filmom za bilježenje priča o autorima i projektima ili za muzeografske multimedijske prezentacije u stalnim postavima. Posljednji je način do sada bio najmanje korišten, ali ne zato što nije bio zanimljiv već zato što je vjerojatno bio najzahtjevniji i najskuplji. Ipak, u posljednje vrijeme muzeji često posežu za takvim sredstvima jer postavljamo sve svjesniji moći toga medija koji nas kroz audio vizualne doživljaje vrlo snažno, sugestivno, pa i emocionalno uvlače u priče o muzejskim predmetima i osobama ili o povijesnim odnosno suvremenim događajima, koji nam vrlo često na izložbama nedostaju.

Pripemajući prvi MUVI, pozvali smo muzeje da nam predstavljaju svoj izbor filmskih zapisa ili videozapisa iz muzejskih ili dokumentacijskih zbirki, s tim da smo se posebno obratili muzejima koji imaju videoteku i filmoteku. Željeli smo prikazati nešto od onoga što muzeji već posjeduju u svojim muzejskim i dokumentacijskim zbirkama, kao i ono što su muzealci snimili sami kako bi na videosnimci ili filmskoj vrpici sačuvali zapise o svom radu ili su te zapise napravili u suradnji s Hrvatskom radio-televizijom ili nekim drugim producenčkim kućama.

¹ Od ukupnog broja muzeja, njih 226, videoteka ima 55, a filmoteke 19 (prema podacima iz Registra muzeja, galerija i zbirki u RH, MDC, 2009.).

U sklopu prezentacije filma i videa MUVI 01/06, koji se održavao u Zagrebu početkom prosinca 2006., predložili smo pet tematskih cjelina za koje smo predvidjeli da bismo mogli dobiti vizualnu građu: I. Povijesni dio; II. Film i video iz zbirke hrvatskih muzeja; III. Film i video iz dokumentacijskih zbirki hrvatskih muzeja; IV. Film i video korišteni u stalnom postavu ili na povremenim izložbama; V. Muzeji u filmovima nastalim u produkciji Hrvatske radio-televizije ili drugih producenstkih kuća. Odaziv je bio zaista dobar i predstavili smo oko pedeset filmskih uradaka i videozapisa te organizirali predavanje dr. Mate Kukuljice (Hrvatski državni arhiv /Hrvatska kinoteka) *Novine u zaštiti audio-vizualne građe u muzejima*.

Na sljedećemu MUVI-ju 02/08, održanome u veljači 2009., pokazano je tridesetak filmova nastalih u produkciji muzeja i galerija Hrvatske te nekoliko filmova koje su nam predstaviti kolege iz Slovenije i Italije, a organizirana je i radionica *O čemu bismo sve trebali voditi računa kada se upuštamo u snimanje muzejskog videa*, na kojoj su sudjelovali Silvestar Kolbas, prof. (Akademija dramskih umjetnosti, Zagreb), Vlasta Krklec iz Muzeja evolucije i nalazišta pračovjeka, Svjetlana Sumpor iz Hrvatskog muzeja naivne umjetnosti, Zagreb, te kolege iz Hrvatskog filmskog saveza - gđa Vera Robić-Škarica, Damir Čučić i Dražen Ilinčić - koji su predstavili program videoradionica Škole medijske kulture dr.sc. "Ante Peterlić".

Teško je u ovome trenutku predvidjeti kakva će biti sudbina MUVI-ja i kako će se dalje razvijati - hoće li se osim trodnevnih događanja, dokumentacije projekta s fotografijama i programskom publikacijom sa sažecima svih prikazanih filmova, s vremenom MUVI dopunjavati različitim formatima publikacija, specijalnim online časopisima, videointervjuima, videofajlovima ili podcastovima, koji bi mogli postati važan transfer za otkrivanje i stjecanje znanja o videu i filmu u muzejima ili ćemo se zaputiti i u produkcijske vode.

Koliko ćemo uspjeti proširiti područje djelovanja izvan na početku zacrtanoga trodnevnog druženja, ovisit će prije svega o želji i energiji onih koji će u tome prepoznati važnost i, naravno, sudjelovati.

Ono što za sada možemo zaključiti jest da je MUVI već sada stekao potporu suradničke mreže zainteresiranih i motiviranih muzealaca, partnerskih ustanova (Hrvatski filmski savez, Hrvatski državni arhiv - Hrvatska kinoteka, Etnografski muzej), financijere (Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport, Ministarstvo kulture RH) i publiku te da ide u susret sljedećemu MUVI-ju 03, koji će se održati 2010.

Primljeno: 3. srpnja 2008.

MUVI: MUSEUMS – VIDEO – FILM

MUVI is a research project the aim of which is the creation of an open module that through an active organisation of events, a screening programme, lectures, develops as a wider platform for encounters of museum professionals for them to exchange experiences and knowledge and to establish a creative atmosphere for the recognition and use of video and film media in museums.

The first biennial MUVI: museums – video – film was held in 2006, the aim of it being to explore and show all the diversity of museum film and video productions in Croatian museums and galleries and to encourage the preservation and protection of this segment of the heritage. The concept of the project was defined at the very outset. It was predicted that MUVI would be held over three days every other year in the first week in December, with the proviso that the first two days were intended for a screening programme (video and films of local and foreign production), while day three, depending on the programme, would be reserved for lectures, workshops or roundtables.

Films and videos have a broad spectrum of application and usefulness in museums – they are museum material, they are documentation, museographic aids or a resource for promotion. It turned out that on the whole museum professionals use films to document their own work, the opening of exhibitions, archaeological excavations, holdings, but also use video and film for recording stories about authors, projects or for museographic multimedia presentations used in the permanent displays.

It is hard at this moment to foretell the precise future of MUVI or how it is going to develop. Will it, alongside the three-day events, the documentation of the project with photographs and a programmatic publication with summaries of all the films shown, be supplemented and rounded out with various-format publications, special online journals, video interviews, video files, podcasts, a video archive – which could be an important transfer of knowledge about video and film in museums that has been discovered and acquired, or shall we set out in the direction of production?

How much we manage to expand the territory of activity outside this initially designed three-day meet will depend above all on the desire and the energy of those who are going to recognise the importance of this and naturally, take part. What we can for the moment conclude is that MUVI has already achieved the support of a collaborative network of interested and motivated museum professionals and partner establishments (the Croatian Film Federation, the Croatian State Archive, the Croatian Kinoteka, the Ethnographic Museum), a financier (the City Office for Education, Culture and Sport, the Ministry of Culture of the Republic of Croatia) and the public to go onward towards the next MUVI, 03, which will be held in 2010.